

Aleg. 122.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego
„w przedmiocie akcji pomocniczej z powodu klęsk elemen-
tarnych w 1893 r.“

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu sejmowem w dniu 10. stycznia r. b. przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie swoje o wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu powziętych w dniu 9. lutego 1894 r., na podstawie wniosków komisji budżetowej, w celu usunięcia, a przynajmniej złagodzenia najgorszych skutków szkód elementarnych w r. 1893.

Te uchwały sejmowe brzmiały:

„1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o akcji pomocniczej z powodu klęsk zrzadzonych przez powódzie w roku 1893.

2. Sejm przyznaje do rozporządzenia Wydziału krajowego na zasilek dla gospodarzy rolnych, zniszczonych przez klęski elementarne w roku 1893 sumę 100.000 zł. w. a. z zastrzeżeniem, że z niej ma być przedewszystkiem pokryty wydatek 30.050 zł. w. a., poniesiony dotychczas na cel wymieniony. Sumę tę 100.000 zł. w. a. należy zamieścić w rubr. XVII. wydatków w budżecie krajowym na rok 1894.

3. Sejm wzywa e. k. Rząd, aby wyjednał ze skarbu państwa dalszy zasilek bezzwrotny 300.000 zł. w. a. na czasowe wyżywienie ludności, na zakupno zboża do zasiewu i paszy dla bydła, oraz ile możności na roboty publiczne, w okolicach dotkniętych powodzią lub nieurodzajem, tudzież aby rozdzielenie poszczególnych kwot na powiaty i ich nżycie, nastąpiło w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z funduszy krajowych a mianowicie z funduszu dotacyi kasy krajowej, użył w miarę potrzeby 300.000 zł. w. a. wyłącznie na pożyczki bezprocentowe, udzielane Radom powiatowym, które z kwot przez się pożyczonych udzielać będą pożyczek bezprocentowych gospodarzom rolnikom, zniszczonym w roku zeszłym przez klęski elementarne, na zakup zboża na zasiewy, na zakup paszy dla inwentarza żywego i na inne nieodzowne potrzeby gospodarze. Pożyczki będą zwracane w sześciu rocznych równych ratach, począwszy od r. 1896 Zwroty te wpływać mają do funduszu, stanowiącego dotacyą kasy krajowej.

5. Sejm wzywa e. k. Rząd, aby na drodze konstytucyjnej wyjednał uwolnienie od stempli, opłat i należności skarbowych, zapisy dłużne i wszelkie dokumenta prawne, zdziałane z powodu zaciągnięcia pożyczek wymienionych w powyższej 4. uchwale sejmowej z funduszu

krajowego przez Rady powiatowe, a od tychże Rad przez poszkodowanych klęskami elementarnymi.

6. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby powstrzymał przymusowy pobór podatków gruntowego i domowo-klasowego w okolicach nawiedzonych w roku zeszłym wypadkami elementarnymi lub nieurodzajem, po przeprowadzeniu zaś dochodzeń co do podatkujących dotkniętych powyższymi klęskami, przyznał tymże z urzędu, względnie na podstawie ich żądań, ulgi w terminach płatności powołanych podatków w ten sposób, iżby podatki te w drodze egzekucyjnej przed 1. października r. b. ściągane nie były, a wzrosłe stąd zaległości w czterech kwartalnych ratach, poczynających się z 1. października bieżącego roku bez prowizyi zwłoki opłaconymi być mogły.

7. Wzywa się c. k. Rząd, by z urzędu zarządził rewizyę katastru gruntów, położonych nad brzegami rzek i zniszczonych powodzią.

8. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ponownie przedłożył Radzie państwa projekt ustawy mającej na celu systematyczną regulacyę rzek galicyjskich.

9. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby oprócz przyznanej już ilości 10.000 ctn. soli, wyjednał dla gospodarzy wiejskich w okolicach dotkniętych brakiem paszy wydanie dalszej odpowiedniej ilości soli spiżowej bezpłatnie.

10. Wszystkie petycye wniesione do Sejmu o zapomogi bezzwrotne lub pożyczki bezprocentowe z powodu zniszczeń, zrzędzonych przez powódzie i kęski elementarne, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu, aby zbadawszy stan rzeczy, uwzględnił je jak najrybniej w miarę i sposób wskazany w powyższych uchwałach, lub odstąpił te petycye Radom powiatowym, które zbadawszy stan rzeczy przedstawiony w każdej petycyi, uwzględnią żądania petentów w miarę potrzeby i odpowiednio powyższym uchwałom, z kwot danych pod rozporządzenie Rad, lub pożyczonych im bezprocentowo na mocy powyższych uchwał⁴.

Z sprawozdania Wydziału krajowego widzimy, że z powtórzonych wyżej uchwał sejmowych wykonane zostały ściśle przez Wydział krajowy uchwały 2a, 4a, 10a. których wykonanie zależało od Wydziału krajowego. C. k. rząd uczynił zadość wezwaniom wystosowanym przez Wysoki Sejm do rządu w uchwałach 5-ej i 6-ej. Lecz wezwanie do rządu w uchwale 9 zostało bez skutku, z powodu, że ustawa o sprzedaży taniej soli bydłowej z 30. marca 1893 r. weszła już w życie z d. 1. stycznia 1894 r.

Szczegółowo także Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim przedstawił, w jaki sposób rozdzieloną została suma 200.000 zł., którą rozporządzało c. k. Namiestnictwo na zasiłki bezzwrotne w celu złagodzenia najgorszych skutków klęsk elementarnych, a która to suma pochodziła z danych z skarbu państwa 800.000 zł. w. a. na mocy ustawy państwowej z dnia 9. grudnia 1893 r., w celu złagodzenia następstw klęsk elementarnych we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie Państwa.

Rozdział obu tych bezzwrotnych zasiłków, mianowicie: rozdział sumy 200.000 zł. danej bezzwrotnie z skarbu państwa oraz rozdział sumy 100.000 zł. danej bezzwrotnie z skarbu krajowego na mocy 2-ej uchwały sejmowej, między powiaty dotknięte klęskami elementarnymi, nastąpiło za porozumieniem się c. k. Namiestnictwa z Wydziałem krajowym, a przeto stało się pod tym względem zadość drugiemu wezwaniu zawartemu w 3-ej uchwale sejmowej.

Lecz co się tyczy pierwszej części 3 uchwały sejmowej, w której Sejm „wezwał c. k. rząd aby wyjednał z skarbu państwa dalszy zasiłek bezzwrotny 300.000 zł. w. a. na czasowe wyżwienie ludności, na zakupno zboża na zasiewy i paszy dla bydła, oraz na roboty publiczne w okolicach dotkniętych powodzią“ — wezwaniu temu nie stało się zadość. Uczynić tu winniśmy uwagę, że Wysoki Sejm przy powzięciu tej uchwały nie poszedł za wnioskiem komisji budżetowej, lecz go znacznie zmienił pod względem treści i formy. Z sprawozdania przedłożonego przez Wydział krajowy wiemy, że na tę 3 uchwałę Wysokiego Sejmu powołał się Wydział krajowy

w odezwie swej z 25. maja 1894 r. odstępując c. k. Prezydium Namiestnictwa wszystkie podania jakie wpłynęły o zapomogi po rozdzieleniu już obu funduszów zapomogowych.

Powtórnie powołał się Wydział krajowy na tę trzecią uchwałę sejmową z 9. lutego 1894 r. gdy po nowych klęskach elementarnych w maju i czerwcu 1894 zdarzonych, w odezwie swojej do c. k. Namiestnictwa z dnia 21. sierpnia 1894 r. domagał się wyjednania pomocy z skarbu państwa, mianowicie gdy żądał, aby c. k. Namiestnictwo wyjednało odpowiedni udział w kwocie 200.000 zł. przeznaczonej Najwyższem rozporządzeniem z dnia 24. lipca 1894 r. na zasiłki dla ludności cierpiącej niedostatek w rozmaitych okolicach państwa. Jakoż w skutek tych odezw, a także w skutek starań posłów polskich w Radzie państwa, wyznaczoną została z owej sumy 200.000 zł. kwota 50.000 zł. dla Galicyi, a Wydział krajowy w sprawozdaniu przedłożonem Sejmowi zdał sprawę, w jaki sposób suma rozdzieloną i użytą została.

Wprzód jeszcze, bo zaraz po klęskach elementarnych w maju i czerwcu 1894, które nawiedziły zachodnią część Galicyi, Rady powiatowe pospieszywszy z pomocą ludności najsilniej dotkniętej temi klęskami, zwróciły się także do Wydziału krajowego o spieszną pomoc. Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim przedłożonem teraz Sejmowi przedstawia, że jakkolwiek nie rozporządzał wówczas żadnym już funduszem wyznaczonym przez Sejm na pomoc ludności dotkniętej klęskami elementarnymi, jednak uznając konieczną potrzebę dania w tym celu bezzwłocznie zasiłków i w nadziei, że Sejm potrzebę tę uzna i wyjątkowe rozporządzenia Wydziału zatwierdzi, udzielił z skarbu krajowego 6.200 zł. na zasiłki dla ludności najwięcej dotkniętej nowemi klęskami elementarnymi. W sprawozdaniu swoim przedstawia dalej Wydział krajowy ak kwotę tę rozdzielił, i wnosi, aby Wysoki Sejm zatwierdzając ten wydatek, dla jego pokrycia uchwalił kredyt dodatkowy na r. 1894 w kwocie 6.200 zł. Komisya budżetowa uznaje wniosek ten za uzasadniony i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego co do wykonania uchwał sejmowych z 9. lntego 1894 r. w celu złagodzenia skutków klęsk elementarnych w r. 1893, oraz co do zarządzonych i wykonanych przez Wydział krajowy środków dla niesienia pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w 1894 r., przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Jako kredyt dodatkowy do budżetu na r. 1894 zamieszcza się w XVII. rubryce tegoż budżetu, w 317 pozycji, 6.200 zł.

We Lwowie dnia 25. stycznia 1895.

Przewodniczący:
Dunajewski

Sprawozdawca.
Leon Chrzanowski

